

Handläggare: Sandra Lindquist, intressepolitisk ombudsman
sandra.lindquist@funktionsrattstockholm.se

Dnr KS 2025/297

2025-04-29

Remissyttrande beträffande Program för barnhälsa i Stockholms stad

Funktionsrätt Stockholms stad är en paraplyorganisation för funktionshindersorganisationer verksamma inom staden. Vi verkar för att stärka våra medlemsföreningars arbete för mänskliga rättigheter, full delaktighet och jämlikhet på alla områden i samhället. Funktionsrätt Stockholms stad representerar 32 föreningar med sammanlagt drygt 30 000 enskilda medlemmar inom ett brett spektrum av funktionsnedsättningar.

Bakgrund

Kommunstyrelsen har till Funktionsrätt Stockholms stad remitterat *Program för barnhälsa i Stockholms stad*.

Ställningstaganden

Funktionsrätt Stockholms stad har läst och utvärderat remissen utifrån de konsekvenser och resultat vi tror kan följa.

Vi vill börja med att framföra att Program för barnhälsa i Stockholms stad är ett i många avseenden ambitiöst och genomarbetat program med fokus på tre strategiska inriktningsområde och konkretiseringar i fem fokusområden. Det finns bra skrivningar som tar fasta på förskolans kompensatoriska uppdrag och att alla barn ska kunna nå sin fulla potential. Likaså finns det bra skrivningar om att tidigt identifiera de barn som lever i riskfyllda miljöer och behovet av att också sätta in stöd tidigt.

Förslag om hur främjandet av barnhälsa ska organiseras på stadsdelsnivå ser vi som mycket vällovligt och ambitiöst och vi ser fram emot ett förverkligande av ambitionen.

Om programmet lyckas leva upp till intentionerna som beskrivs i förordet skulle det innebära mycket för de barn som idag exkluderas från hela eller delar av förskolans verksamhet. Det finns naturligtvis förskolor som redan idag lyckas att anpassa sin verksamhet till alla barn, men tyvärr är det ofta penningpåsen som får styra och barn med funktionsnedsättning som får stryka på foten på grund av brist på resurser.

Vi uppskattar att det ställs krav på systematik när det gäller att identifiera barnets behov och skapa en möjlighet att genomföra det som behövs för att möta dem. Här

vill vi framföra att det kritiskt med utbildning av arbetsgruppen på förskolan, där bemötande ingår som en viktig aspekt.

Fokusområden

När det gäller skrivningarna om de olika fokusområden finner vi brister, närmare bestämt när det håller anpassade lärmiljöer, psykosocial hälsa och fysisk aktivitet. Det är tråkigt att den enda grupp som tydligt identifieras som i behov av särskilda anpassningar är barn med NPF-diagnos. Det resulterar tyvärr i ett program där man skrivit ur stora delar av gruppen barn med funktionsnedsättning.

När det till exempel gäller skrivningar om fysisk aktivitet hade vi sett det som positivt med ett omnämnande av tillgänglighetsanpassningar av förskolegårdarna för att göra det möjligt med gemensam lek för alla barn.

Vår skolrapport Så funkar skolan visar att utanförskap och ensamhet i skolmiljö är utbredd hos barn och unga med funktionsnedsättning. Det står klart att staden behöver kartlägga både skol- och förskolegårdar utifrån ett funktionshinderperspektiv. Tillgänglighetsinventering av skol- och förskolegårdarna behövs för att säkerställa att de är användbara för alla som vistas där, alltså även för föräldrar och personal. Då inventering ska göras inför upprustning är det också viktigt att titta på tillgänglighetsaspekten, för att undvika att dyra förändringar måste göras i efterhand.

Behov av insatser

Programmet talar uteslutande om universella insatser. Man har tyvärr utelämnat att det är nödvändigt att arbeta på tre nivåer av förebyggande arbete, något vi tycker krävs i ett program av denna dignitet. Utöver universella insatser bör man nämna riktade insatser till grupp samt riktade individuella insatser.

Begrepp

Barnkonventionen är ett smeknamn på konventionen om barnets rättigheter. I programmet hänvisar man till konventionen om barns rättigheter. Detta blir fel utifrån att barnkonventionen är en av de första konventionerna som är tänkta att se barn som individuella rättighetsbärare och därmed vill förstärka barnens mänskliga rättigheter. Det är av vikt att staden använder rätt begrepp och har kunskap om den lagstiftning man hänvisar till. I konventionen nämns inte ordet barn eller barns utan barnet och barnets. Här tycker vi att staden bör vara lika konsekventa.

Programmet talar i vissa fall om föräldrar, i andra fall vårdnadshavare. Det är en stor skillnad däremellan, eftersom föräldrar inte alltid är vårdnadshavare. Hur man väljer att använda begreppen är av stor vikt för att skydda och stärka barnet. Vi skulle därför rekommendera att använda begreppet vårdnadshavare. I barnrättspolitiken

talar man om att barn själv ska hävda rätten till sina föräldrar, inte tvärtom. Det handlar om att principen om att barnets bästa alltid skall tas i beaktning och att det görs ur barnets perspektiv. Använder man ordet vårdnadshavare så ger det en trygghet för de personer som faktiskt har det juridiska ansvaret för barnet. Vi föreslår således att begreppet föräldrastöd byts ut till förmån för till exempel vårdnadshavarstöd.

.....

För Funktionsrätt Stockholms stad,

Lena Huss
ordförande

Kerstin Krebs
vice ordförande